

اسهال و استفراغ (گاستروانتریت) چیست؟

بیماری اسهال و استفراغ یا گاسترو آنتریت به عنوان یکی از شایع ترین بیماری های کودکان بخصوص کودکان زیر پنج سال است که معمولاً باعث اسهال آبکی دردهای شکم و استفراغ و بی اشتها می شود و همواره باعث نگرانی والدین بوده و جدا از علت به وجود آورنده آن نیاز به بررسی دقیق و درمان مناسب با سن کودک و جلوگیری از عوارض ثانویه دارد که در رأس آن کم آبی بدن و اختلالات آب و املاح می باشد. در برخی موارد بسیار نادر کودکان مبتلا به اسهال و استفراغ دچار عوارض خارج از دستگاه گوارش میشوند که هر چند این عوارض بسیار نادرند اما نیازمند مداخلات پزشکی طولانی مدت و خاص هستند. این بیماری میتواند در هر سنی رخ دهد ولی، کودکان سالمندان و افراد داری ضعف سیستم ایمنی بیشتر در خطر هستند.

علل و عوامل موثر در بروز بیماری :

- (۱) باکتریها ویروسها و انگلها که از طریق آب و غذای آلوده منتقل می شوند.
 - (۲) آلرژی یا عدم تحمل غذاهای خاص مثل حساسیت به پروتئین شیر گاو در شیرخواران و واکنش های دارویی
 - (۳) عدم رعایت بهداشت فردی و انتقال از طریق دهانی - مدفوعی از یک فرد مبتلا
 - (۴) مسافرت
 - (۵) خوردن سموم مثل گیاهان سمی آرسنیک ها، سرب و جیوه
 - (۶) زندگی در محل های شلوغ با تراکم جمعیت بالا مثل خانه سالمندان مهد کودک ها و سربازخانه ها
- هشدار:** افراد مسن به دلیل بیماریهای مزمن و کاهش توانایی برای مراقبت از خود بیشتر مستعد بیماری و عوارض آن هستند.

علائم و نشانه ها:

بی اشتها/ تهوع و استفراغ / تب/ درد یا دلپیچه شکمی /
 نفخ شکم/ بی قراری/ تحریک پذیری/ اسهالهای مکرر که
 ممکن است خونی یا موکوسی باشد/ کاهش وزن یا عدم وزن
 گیری کافی در کودکان

کم آبی شدن بدن که علائم زیر را به دنبال دارد :

تغییر در سطح هوشیاری خشکی، دهان کم شدن کشش پوستی در کودکان کم شدن حجم ادرار به صورت ادرار غلیظ و تیره خشکی غشاهای مخاطی مثل خشکی دهان چشمان فرو رفته و نداشتن اشک هنگام گریه در کودکان.

عوارض :

کم شدن آب بدن اختلال الکترولیتها افت فشار خون تحریک پوستی و زخم ناحیه پرینه و رکتوم به علت اسهال زیاد، عفونت مجاری ادراری به خصوص در زنان به علت آلودگی مداوم با اسهال نارسایی کلیه و تشدید دیابت هشدار در صورت عدم درمان گاستروانتریت میتواند منجر به شوک شده و تهدید کننده حیات باشد.

درمان :

در موارد شدید بستری شدن در بیمارستان و سرم درمانی و تجویز آنتی بیوتیک و در موارد با شدت متوسط مایعات به صورت خوراکی تجویز میشود و تا بر طرف شدن کم آبی ادامه می یابد. دارو درمانی با صلاحدید پزشک تجویز داروهای ضد اسهال و آنتی بیوتیک درمانی.

جهت مراقبت از پوست پرینه و مقعد به نکات زیر توجه فرمایید:

تمیز و خشک نگه داشتن ناحیه مقعد شستن با آب و صابون و خشک کردن کامل ناحیه مقعد پس از هر بار اجابت مزاج و در صورت صلاحدید پزشک به کار بردن پمادهای موضعی.

اسهال و استفراغ (گاستروانتریت) چیست؟

منبع: کتاب کودکان مارلو

تهیه کننده: خانم قربانی سوپر وایزر آموزش سلامت

و خانم شبانکاره مسول بخش اطفال

تاریخ تهیه: پاییز ۱۴۰۱

تاریخ بازنگری: پاییز ۱۴۰۳

تایید کننده: خانم دکتر شکوفه حدادی

بیمار گرامی:

از اعتماد و حسن نظر جنابعالی نسبت به انتخاب این مجتمع

کمال تشکر را داریم.

بمفلمتی که در دست دارید حاوی اطلاعات ضروری در خصوص بیماری فعلی شما و چگونگی روند درمان و مراقبت آن میباشد

هشدار در صورت وجود اسهال یا استفراغ، خونی تغییر در سطح هوشیاری علائم کم آبی و ادامه یافتن اسهال و افزایش درد شکمی و تب حتما به پزشک مراجعه کنید.

اقدامات پیشگیری کننده:

دستها را قبل از صرف غذا و پس از اجابت مزاج بشویید. گوشتها باید کاملا پخته شود و از آلوده شدن مجدد غذا توسط لوازم و وسایل آلوده آشپزخانه پس از طبخ جلوگیری شود. غذاهای فاسد شدنی مثل مایونز، سالاد تخم مرغ سیب زمینی و شیرینی های خامه دار در یخچال نگهداری شود. از شیر پاستوریزه و آب کلر زده استفاده نمایید و در زمان مسافرت به مناطقی که فاقد آب آشامیدنی سالم هستند حتما آب آشامیدنی و شست و شوی سبزیجات و آشپزی را قبل از استفاده بجوشانید و از خوردن سبزیجات تازه خودداری کنید مگر این که با آب تمیز بشویید. غذاها باید در درجه حرارت مناسب نگه داری شود و از حشرات مگس و سایر آلودگی ها حفظ شود. تا هنگامی که عامل بیماری را در مدفوع باشد این بیماری واگیر دار است پس رعایت بهداشت فردی الزامی است. پس از استفاده از دستشویی از ضد عفونی کننده ها استفاده کنید. وسایل شخصی بیمار را از بقیه اعضای خانواده جدا کنید و سعی کنید بعد از هر بار تماس با لباس و ملحفه ها وسایل شخصی دستها را با صابون بشویید. ناخنهای خود را کوتاه نگه دارید.